

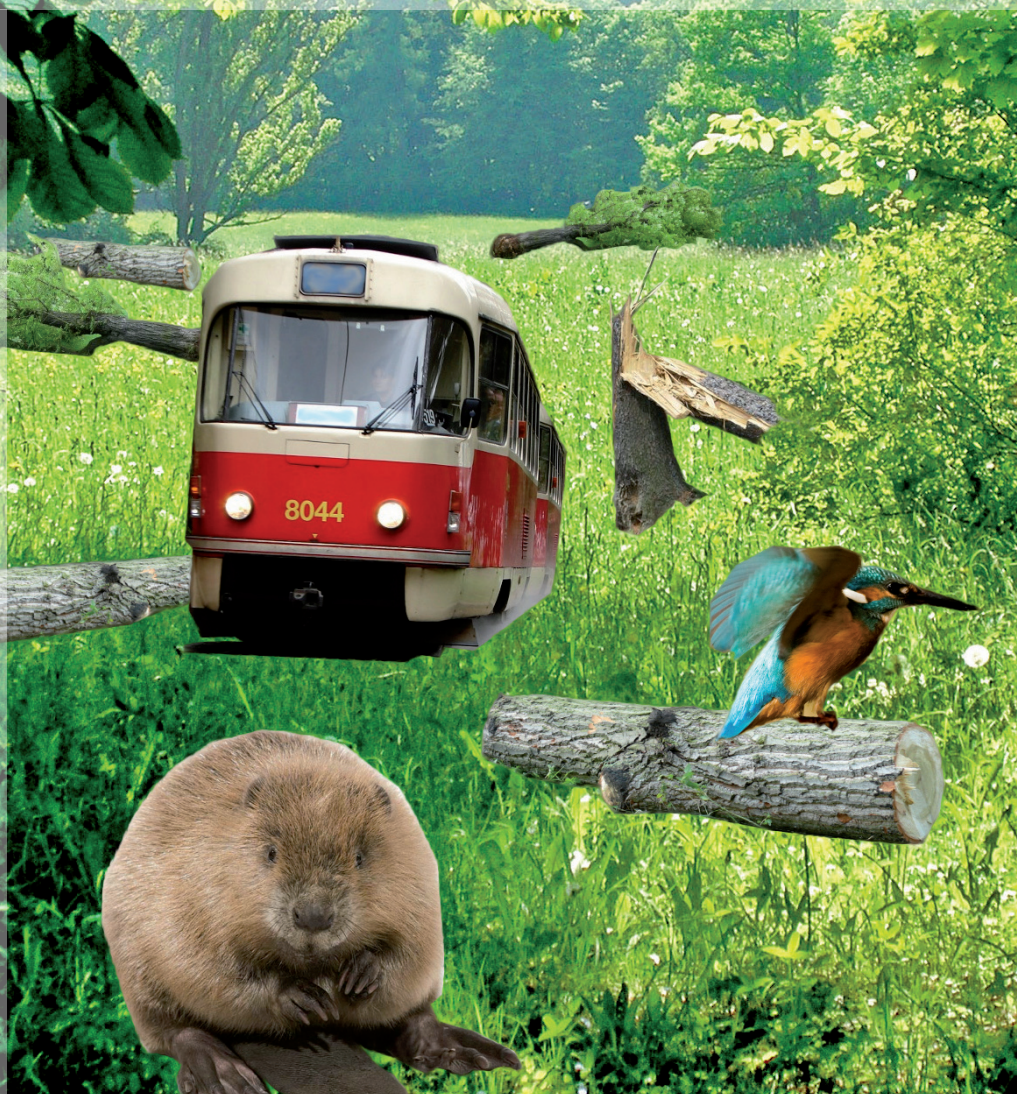

Hnutí DUHA

místní skupina Olomouc

Výroční zpráva 2011

Hnutí DUHA Olomouc, červen 2012

Vážení přátelé,

předkládáme vám Výroční zprávu Hnutí DUHA Olomouc za rok 2011. Chtěli bychom vám touto cestou poděkovat za vaši přízeň a podporu. Děkujeme i těm, kteří v roce 2011 využili našich služeb nebo se na nás obrátili se žádostí o radu. Budeme rádi, když nám svou přízeň zachováte i v roce následujícím a stanete se například našimi pravidelnými přispěvateli. I drobný finanční dar nám pomůže udržet a rozvíjet naše dosavadní úspěšné projekty týkající se ochrany životního prostředí. Uvítáme také veškeré vaše připomínky a náměty. Pokud se o práci Hnutí DUHA Olomouc chcete dozvědět více, navštivte naše nové webové stránky www.hnutiduha.cz/olomouc.

Hana Kovaříková,
koordinátorka Hnutí DUHA Olomouc

Co je Hnutí DUHA?

Hnutí DUHA Olomouc je jednou z deseti poboček celostátní ekologické organizace Hnutí DUHA. Místní skupina Olomouc má vlastní právní subjektivitu a samostatné financování. Naše působnost sahá kromě Olomouckého také do Moravskoslezského a Zlínského kraje, zejména do oblasti CHKO Beskydy. Sídlíme v Olomouci, deset zaměstnanců a desítky dobrovolníků však pracují decentralizovaně ve všech třech krajích.

Posláním Hnutí DUHA je prosazovat čisté a zdravé prostředí pro každodenní život. Chceme získávat lidi k účasti na změnách společnosti, které omezí znečišťování a zajistí ochranu přírody i respekt k ekologickým limitům. Dobré výsledky naší práce tkví v důrazu na věcnost, přesnost a poctivost.

Ekologická poradna

Chcete co nejšetněji vést svoji domácnost? Nevíte, kde je možné odevzdát v Olomouci hliník? Neznáte ve svém okolí žádného ekologického zemědělce? Na tyto a mnohé další otázky vám odpoví ekoporadna v Olomouci, kterou zde Hnutí DUHA provozuje již od roku 2004. Kvalitu našich služeb zaštiťuje členství v celorepublikové síti ekologických poraden STEP.

Ekoporadna v číslech (2011):

- **523** zodpovězených dotazů veřejnosti
- **465 kg** tenkostěnného hliníku neskončilo na skládce, ale bylo odevzdáno v ekoporadně a následně zrecyklováno
- **6 besed** v mateřských centrech v Olomouci a okolí
- **9 vzdělávacích akcí** celkem navštívilo **425 lidí**
- **1144 knižních titulů** s ekologickou tematikou k zapůjčení v ekoporadenské „Duhové knihovně“
- **18 otevíracích hodin** ekoporadny pro veřejnost týdně

Od května 2009 se ekoporadna podílí jako partner na realizaci projektu „Informační centra environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (Přírodě Olomouckého kraje+)“. Projekt tak navazuje na úspěšnou realizaci projektu „Přírodě OK!“, který byl realizován v letech 2006–2008.

Olomoucká ekoporadna také předávala zkušenosti dalším poradnám v kraji.

Kontaktní osoba: Hana Kovaříková, ekoporadna@hnutiduha.cz

Ekologické listy

V roce 2011 jsme vydali 7 čísel časopisu Ekologické listy a 9 čísel Olomouckého Biozpravodaje. Do února vycházely Ekologické listy, které se zaměřují na problematiku ochrany životního prostředí a ekologického spotřebitelství, jako měsíčník, později jako dvouměsíčník. Olomoucký Biozpravodaj propagující ekologické zemědělství a místní potraviny, který je vkládán do Ekologických listů, byl měsíčníkem do října (od května do října ho finančně podpořil Magistrát města Olomouce), později byl stejně jako Ekologické listy vydáván jednou za dva měsíce. Oba tituly vydáváme na recyklovaném papíře formátu A4. Dohromady mají 12 stran.

Ekologické listy v číslech (2011):

- **12 stránek** časopisu na recyklovaném papíře vyšlo během roku **7x**
- **1700 výtisků** každého čísla bylo distribuováno na **100 míst** v Olomouci a okolí
- Olomoucký Biozpravodaj vyšel **9x** v nákladu **1900 kusů**
- více než **500 unikátních návštěvníků** www.ekologickelisty.cz měsíčně

Hlavním smyslem Ekologických listů zůstalo rozšiřování povědomí veřejnosti o souvislostech každodenního života s dopady na životní prostředí (rubriky Zelená domácnost, Téma) a o aktuálních kauzách a dění v Olomouci a Olomouckém kraji (rubriky Aktuálně z Olomouce, Životní prostředí v kraji, Mozaika). Aktuální nabídku biopotravin, ekologické ze-

mědělství ze všech úhlů pohledu a průzkumy v obchodech přináší čtenářům příloha Olomoucký Biozpravodaj.

Po vydání každého čísla byly na www.ekologickelisty.cz aktualizovány články, které se tak staly přístupné i mimoolomoucké veřejnosti. Se čtenáři jsme pravidelně komunikovali na facebooku.

Kontaktní osoba: Radka Spurná, ekologicke.listy@hnutiduha.cz

Web: www.ekologickelisty.cz

Ekologická výchova

Kladný vztah k přírodě a přírodním zdrojům je nejdůležitější formovat u našich dětí a mládeže. Na jejich názorech a postojích se odráží, nakolik bude společnost příštích generací ekologicky odpovědná. Hnutí DUHA proto vytvořilo řadu speciálních ekovýchovných programů pro žáky základních a středních škol. Programy jsou zaměřeny především na odpovědnou spotřebu (např. zemědělství, nakupování, obnovitelné zdroje energie) a na ochranu přírody (šetrné lesní hospodaření a velké šelmy). Kromě ekologických programů organizujeme po domluvě exkurze, výstavy či besedy na environmentální témata.

Ekologická výchova v číslech (2011):

- celkem **13 druhů** ekovýchovných programů v nabídce
- **9 aktivních lektorů** výukových programů
- **88 odučených programů** na školách
- **1782 žákyň, žáků, studentek a studentů** se zúčastnilo našich programů

Kontaktní osoba: Josefa Volfová, ekovychova@hnutiduha.cz

Ochrana velkých šelem

Rys, vlk a medvěd se od druhé poloviny 20. století vracejí do naší přírody, především do oblasti Beskyd a Javorníků; početnější populace rysa žije také na Šumavě. Tyto velké šelmy jsou důležitými tzv. vrcholovými predátory, kteří v přírodě udržují rovnováhu mezi zvěří a lesní vegetací. Bohužel jejich návrat a poklidný život v českých horách stále zásadně ohrožují pytláci, negativní postoje veřejnosti a nová výstavba v místech jejich tradičních migračních tras.

Hnutí DUHA se proto intenzivně věnuje práci na změně tohoto nepříznivého stavu. V roce 2011 úspěšně probíhaly projekty zaměřené především na monitoring výskytu velkých šelem, ochranu jejich migračních

koridorů a osvětovou práci s veřejností. Díky tomu se podařilo snížit riziko pytláctví, hájit potřebu zachování průchodných míst v krajině a u části veřejnosti odbourat předsudky a pověry spojované se šelmami. Se slovenskými kolegy jsme začali pracovat na společném projektu, v rámci kterého prostřednictvím klasických i inovativních metod terénního monitoringu (fotopasti) mapujeme cesty velkých šelem mezi našimi státy.

Ochrana velkých šelem v číslech (2011):

- **2 odborné semináře** o monitoringu velkých šelem jsme zorganizovali pro nové dobrovolníky vlčích hlídek a následně v zimě proběhlo **40 společných vícedenních akcí** zaměřených na sledování pobytových znaků a případných známek nelegálního lovu velkých šelem v Beskydech
- **235 pochůzkami** účastníci protipytláckých „vlčích hlídek“ v beskydských lesích střezili vzácné šelmy; zároveň tito dobrovolníci monitorovali, kde se šelmy a další chráněné druhy nejčastěji vyskytují. Získali tak přes 80 záznamů o výskytu velkých šelem.
- **73 unikátních fotografií** rysa z fotopastí a **55 vzorků** pro DNA analýzy získali účastníci vlčích hlídek a mapovatelé zapojení do česko-slovenské spolupráce
- **36 859 jedinečných návštěv** zaznamenal webový portál www.selmy.cz díky pravidelně zveřejňovaným aktualitám
- **60 výukových programů** na základních a středních školách a v obcích převážně v Beskydech celkem pro 1162 žáků
- **30 panelů putovní výstavy** „Soužití s velkými šelmami“ navštívilo 12 českých měst a obcí
- **20 000 osvětových brožur** o určování stop (nejen) velkých šelem bylo dotisknuto a poskytnuto návštěvníkům Beskyd a Šumavy (například v turistických mapách)
- vydáno bylo také dalších **1000 DVD** s krátkým dokumentem o vlčích v Lužici
- **10 besed** spojených s promítáním o velkých šelmách jsme uspořádali pro veřejnost
- **11 informačních stánků** pro veřejnost na akcích v Beskydech a okolí
- **30 naučných panelů** o životě rysa pro školy v oblasti Šumavy
- **3000 ks** dětmi ilustrovaných plakátů „ze života rysa“
- **10 síťových elektrických ohradníků** pro zapůjčení chovatelům

ovcí jako prevence útoku velkých šelem na stáda ovcí v Beskydech a přes **20 dotazů** chovatelů zodpovězených našimi pracovníky Poradny pro chovatele ohledně možností zabezpečení před velkými šelmami

- **10 osobních jednání a vyjádření** ve správních řízeních, směřujících k ochraně migračních koridorů a biotopů velkých šelem
- **5 příspěvků** s tematikou velkých šelem na akcích pro myslivce a lesníky a množství osobních schůzek s beskydskými lesníky a myslivci k navázání spolupráce
- **7 tiskových zpráv** a přes **20 popularizačních článků** nebo reportáží o velkých šelmách bylo zveřejněno v českých médiích

Kontaktní osoba: Miroslav Kutal, info@selmy.cz

Více info na: www.selmy.cz, www.svet-selem.cz

Ekologické zemědělství

V roce 2011 se některé potraviny přesunuly z nabídky bioklubu na pravidelný farmářský trh – jde například o ovčí a kravské sýry z rodinné farmy Hrdličkových u Brníčka. Nadále jsme odebírali mléko a výrobky z něj od ekologicky hospodařícího zemědělce pana Vacka z Opatovic u Hranic. Září, měsíc biopotravin, zpestřil III. ročník BIOjarmarku.

Bioklub v roce 2011 v číslech:

- **483 l** biomléka
- **19 kg** biomásla
- **30 kg** biotvarohu
- **18 l** podmásli
- **58 l** syrovátky
- **125 kg** ovoce

V roce 2011 realizovala naše pobočka projekt Přejděte na zelenou, který finančně podpořilo ministerstvo životního prostředí. Cílem bylo podpořit ekozemědělce a producenty bioproduktů v Olomouckém kraji. V rámci projektu se podařilo vytvořit nové alternativní prodejní cesty pro ekozemědělce z regionu, čímž se zajistily dodávky čerstvých a lokálních biopotravin pro zájemce z Olomouce.

Rozšířen byl stávající **bioklub** fungující při Hnutí DUHA Olomouc, který zájemcům nabízí čerstvé bioprodukty od regionálních dodavatelů. Další možností, kde je možné získat bioprodukty, se stal **Hanácký farmář-**

ský trh, který od dubna 2011 začal fungovat pravidelně každý pátek na Dolním náměstí v centru Olomouce. Vyvrcholením pravidelných farmářských trhů byly **tři výroční trhy** a především pak **III. ročník** již tradičního **Olomouckého BIOjarmarku**. Na všech těchto akcích měli návštěvníci možnost zakoupit široké spektrum certifikovaných výrobků ekologického zemědělství a podpořit regionální producenty.

V rámci projektu byly rovněž realizovány osvětové akce a vydávány informační materiály s tematikou biopotravin. Zájemci s námi mohli absolvovat **exkurzi po vybraných ekologických farmách** na Olomoucku a Jesenicku či se zúčastnit **besedy o organickém zemědělství**. Rovněž byly vydány **informační letáky mapující ekofarmy v regionu či možnosti nákupu biopotravin v Olomouci**. Naší snahou bylo podpořit prostřednictvím mediálních výstupů také **bedýnkové systémy**, které jsou zatím nepříliš známou alternativní cestou, jak se k zákazníkům mohou dostat čerstvé regionální biopotraviny, především ovoce a zelenina.

Kontaktní osoba: Hana Kovaříková, hana.kovarikova@hnutiduha.cz

Odpady

Díky podpoře ze Státního fondu ŽP pokračuje projekt „Ekologické přístupy v odpadovém hospodářství v obcích“ navazující na dřívější úspěšnou spolupráci s obcemi převážně v Olomouckém kraji. V pěti zapojených obcích (Mořice, Kokory, Ústín, Ostopovice a Křtiny) a městě Šternberk připravujeme **moderní způsoby nakládání s odpady šité na míru místním podmínkám**. Jde zejména o pytlový sběr odpadů, kompostování a další postupy, které usnadní recyklaci, nezatíží rozpočet a jsou šetrné k životnímu prostředí.

Kontaktní osoba: Hana Kovaříková, hana.kovarikova@hnutiduha.cz

Účast v rozhodovacích procesech

V Olomouci jsme zkontrolovali více než **200 stromů** v rámci správních řízení, kde bylo požadováno jejich kácení. Účastnili jsme se **územního řízení** týkajícího se stavby nové tramvajové tratě, kde jsme se domáhali zcela standardního požadavku na variantní posouzení záměru, který jsme uplatnili v rámci řízení EIA již v roce 2009 a v roce 2010 při zpracování konceptu nového územního plánu. Úřady však diskuzi nad variantami tradičně zamítly a místní politici rozjeli proti Hnutí DUHA mediální urážlivou kampaň, kdy ekologickou organizaci označili za „partičku záškodníků“. Krajský úřad Olomouckého kraje ale naopak k nelibosti investora a zpracovatele EIA požaduje na návrh místních občanů a Hnutí DUHA **variantní posouzení pro vybudování parkoviště** místo lesa poblíž ZOO na Svatém Kopečku.

Ministerstvo životního prostředí vyhovělo našemu odvolání proti likvidaci jedné z pěti nejvýznamnějších **lokalit ladoňky karpatské u Bystřičky u Valašského Meziříčí** kvůli špatně zpracované dokumentaci k mimoúrovňovému křížení místní komunikace se železnicí. To samé ministerstvo ovšem nesouhlasilo s **bezzásahovým režimem v největších lesních rezervacích ve Vsetínských vrších a Javorníkách**, protože se zde vyskytuje větší podíl smrku, než uvádějí lesnické tabulky, a na bezzásahovost tedy bude nutné les připravit řádnými lesnickými zásahy.

Ministerstvo zemědělství usvědčilo krajský úřad Olomouckého kraje ze lži. Úřad totiž účelově vykládal stanovisko nadřízeného ministerstva zemědělství v **kauze bývalé lesní školky**, kde chce pražský developer vybudovat nový městský satelit a místní politici a zpracovatel územního

plánu opuštěný lesní pozemek svorně označují za „lesnický brownfield.“ Proti rozhodnutí o zalesnění pozemku v řízení vedeném na podnět Hnutí DUHA se developer odvolal.

Snaha zlepšovat rekreační možnosti ve **Hrubé Vodě** budováním **sjezdových tratí** je navzdory klimatickým podmínkám ve 400 m n. m. sice záslužná, ale nesmí docházet k **devastaci místní přírody**. Protože investor zdejšího projektu SKIPARK odmítl tato zákonem daná omezení respektovat nebo čekat, než o tom orgány ochrany přírody rozhodnou, začal provádět terénní úpravy a provozovat sjezdovku ilegálně. Kontroverzní projekt obsahuje výstavbu nového parkoviště těsně u břehu Bystřice nebo rozsáhlé terénní úpravy ohrožující nádhernou mokřadní rostlinu mečík střecholistý. Společně s Uníí pro řeku Moravu jsme podávali podnět na Českou inspekci životního prostředí a odvolali se proti rozhodnutí krajského úřadu Olomouckého kraje.

Podobně záslužný záměr, **bobová dráha** na okraji významného **rysího biotopu u Čeladné**, byl po našich připomínkách poslán do dalšího kola posuzování EIA. Při hodnocení projektu by měly být podmínky případné realizace a doba provozu nastaveny tak, aby vzácná kočkovitá šelma nebyla novou atrakcí pro turisty obtěžována.

Spoluzaložili jsme **neformální alianci Olomouc - změna plánu** a uspořádali jsme úspěšnou **debatu o nové podobě územního plánu** Olomouce za účasti primátora, zpracovatele územního plánu a nezávislých odborníků – urbanistů a historiků architektury.

Další aktivity

Díky získanému grantu z Operačního programu Životní prostředí jsme pokračovali ve **studii možností komplexní revitalizace povodí Vojtovického potoka** (Jesenicko). Povodí je ve velmi žalostném stavu, což bylo příčinou několika lokálních povodní, které si v roce 2009 vyžádaly i lidské životy. Studii připravuje ZO ČSOP Castor a bude základem pro obnovu povodí a stability odtoku vody z krajiny (a snížení rizik povodní i sucha).

Svou práci každoročně prezentujeme na **Ekojarmarku** v rámci **Ekologických dnů Olomouc**. V roce 2011 jsme zde prodávali výrobky s certifikátem fairtrade.

Proběhl pátý ročník celostátního **Týdne opravdových plen** v ČR. Olo-
moucké maminky se v naší ekoporadě mohly seznámit s moderními
látkovými plenami, které jsou šetrné k životnímu prostředí, zdraví dítěte
i rodinnému rozpočtu.

Osvětou a prodejem výrobků a potravin **fairtrade** podporujeme výro-
bce a pěstitele v rozvojových zemích, kteří dostali za svou práci spraved-
livě zapláceno. Po celý rok je možné vybrané zboží se značkou fairtrade
zakoupit v naší ekoporadě.

Finanční zpráva k 31. 12. 2011

A. Náklady

I. Spotřebované nákupy celkem	927 000,00 Kč
Spotřeba materiálu	750 000,00 Kč
Spotřeba energie	1 000,00 Kč
Prodané zboží	176 000,00 Kč
II. Služby celkem	1 510 000,00 Kč
Opravy a udržování	14 000,00 Kč
Cestovné	135 000,00 Kč
Ostatní služby	1 361 000,00 Kč
III. Osobní náklady celkem	2 137 000,00 Kč
Mzdové náklady	1 680 000,00 Kč
Zákonné sociální pojištění	457 000,00 Kč
IV. Daně a poplatky celkem	3 000,00 Kč
V. Ostatní náklady	172 000,00 Kč
Náklady celkem	4 749 000,00 Kč

B. Výnosy

I. Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	552 000,00 Kč
Tržby z prodeje služeb	330 000,00 Kč
Tržby za prodané zboží	222 000,00 Kč
IV. Ostatní výnosy celkem	3 000,00 Kč
VI. Přijaté příspěvky celkem	4 383 000,00 Kč
VII. Provozní dotace celkem	1 064 000,00 Kč
Výnosy celkem	6 002 000,00 Kč

C. Výsledek

Výsledek hospodaření celkem

1 253 000,00 Kč

Kompletní účetní závěrka včetně Výkazu zisku a ztrát a Rozvahy (Balance) k 31. 12. 2011 je v plné verzi Výroční zprávy na webu www.hnutiduha.cz/olomouc.

Poděkování

Práci Hnutí DUHA Olomouc v roce 2011 podpořili:

Státní fond životního prostředí

Nadace Partnerství (Program švýcarsko-české spolupráce)

Ministerstvo životního prostředí ČR

Ministerstvo vnitra ČR

Statutární město Olomouc

International Visegrad Fund

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy

Bund Naturschutz – Freyung-Grafenau

Josef Kvapil, a.s.

Markéta Záleská

o. s. ZIP

a jednotliví dárci svými příspěvky

Za spolupráci děkujeme také následujícím organizacím (abecedně řazeným):

Agentuře ochrany přírody a krajiny, ČSOP Valašské Meziříčí, ČSOP Libosváry, Informačnímu centru Pulčín, Lašskému muzeu Kopřivnice, Katedře ekologie a životního prostředí PŘF UP v Olomouci, Klubu českých turistů Frýdek-Místek, Kulturnímu a informačnímu centru Horní Planá, Informačnímu středisku Klenčí pod Čerchovem, Magistrátu města Olomouce, Městskému muzeu Valašské Klobouky, Městskému kulturnímu zařízení Horšovský Týn, Muzeu Chodsko, Muzeu v Bruntále, Nadačnímu fondu OKNO Olomouc, Občanskému sdružení Za krásnou Olomouc, o. s. Beskydčan, obci Dolní Lomná, Slovak Wildlife Society, Sluňákovu – Centru ekologických aktivit města Olomouce, Správě CHKO Beskydy a Bílé Karpaty, Rose – jihočeské společnosti pro ekologické informace a aktivity, Síti ekologických poraden STEP, Středisku ekologické výchovy

vy Toulcův Dvůr, Střední zemědělské škole Český Těšín, Školskému zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka, Unii pro řeku Moravu, Vlastivědnému muzeu Olomouc a všem členům, příznivcům a dobrovolníkům.

Za bioklub děkujeme za pravidelné dodávky biomléka a mléčných výrobků Ing. Daliboru Vackovi z Opatovic u Hranic a firmě Ambrosia Hlubočky za dodávky ovesných jogurtů Ovísek.

Hodiny pro veřejnost (ekoporadna):

Po, Út, Čt: 13–17

St, Pá: 10–13

Nebo po domluvě kdykoliv.

A › Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc

T › 585 228 584

F › 585 228 584

E › olomouc@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz/olomouc

www.ekologickelisty.cz

www.selmy.cz

Vydalo Hnutí DUHA Olomouc, červen 2012.